

„Toen ik nog jong was van jaren,
Liep ik met mijn slijpersteen,
In mijn vak zeer goed ervaren,
Trok ik naar alle oorden heen.
'k Liep overal in 't rond,
Of ik iets te slijpen vond,
Van af den vroegen morgen
Tot den laten avondstond.”

VII. HOOIEN NA SINT-JACOB.

De geur der watermunt in lage weiden voert mijn herinnering terug naar mooie Zomerdagen in verren kindertijd, als wij hooiden in de moerassige broekweiden, waar vóór Sint-Jacob nog te weinig voor de zeis was te vinden. Nu waren sek en honiggras, met andere kruiden vermengd, nog aardig aangegroeid. Het geurde zoo zoet, maar was weinig voedzaam, alleen als paardenhooi of tot strooisel bruikbaar. Vaak treft men slecht weer op dat late hooien; de Hondsdagen zijn bekend als een regenseizoen en dan volgen de negen „kattendagen,” die weinig beter zijn.

Op een Zaterdagmorgen rijden we daarheen. Vader zal er een voer hooi opladen en ik mag er bij Jan en Geertje blijven, om wat te helpen hooien. Welk een bekoring heeft immer dat eenzame heidenbroekland voor mij, waar de kievit rondzwierd en zijn zwaarmoedig geroep laat hooren, waar de wulp op een polletje staat bij een blinkenden plas, die de groote witte wolken weerspiegelt, en ver weg de Sallandsche heuvels blauwen. Ginds ligt het „Duvelsvenne”, nu een groote watervlakte met riet omboord. Voorbij dat witte leemen huisje, de Strookappe, zoo schilderachtig tusschen de vruchtboomen gelegen, rijden wij „onzen hoek” binnen. Eerst kronkelt het wagenspoor door hei en dennenopslag, dan daalt het af in de groenlanden der beekvallei, waar de hooioppers wachten. Na het laden der vracht keert Vader huiswaarts en ik blijf met de beide anderen achter. Dapper hanteer ik hooivork en hark. 't Is zuik mooi

frisch weer met een luchtig windje, dat de blinkende wolken lustig doet voortzeilen langs dat hooge blauw. Zie een vogel, die daar klapwiekend stilstaat in de lucht. „Een klemmer”, zei Jan. 't Was een torenvalk of havik, die loerde op zijn prooi. Hoe heerlijk geurden het hooi en de welkende kruiden.

Na den eten, toen Jan en Geertje van een middagdutje genieten, ga ik eens naar dat hutje, de Strookappe. Een echte naam! Het bemoste stroodak hangt achter en terzij zoo laag over de leemmuren neer, dat de haan zóó van den mesthoop op het dak wipt en naar de vorst (nok) kuiert. Voor het kleine venster is een put met wip, die boven een vierkante omheining van planken heeft en in den grond met zoden is afgezet. 't Water is met kroos bedekt en er zwemt, geloof ik, een kikker in.

Even trek ik aan het touwtje van de klink en daar valt de deur naar binnen open. In den hoek van het schemerig keukentje met den hobbeligen leemen vloer staat de oude Janne-meuje te karnen. Vlug beweegt ze met haar handen den plos in het kleine karntonnetje op en neer. Dat gaat dus zonder „waoge” (de wip). Het spreekwoord zegt: „Beene as 'n kôtgerkaane”. Nu, die zulke dikke beenen heeft, als Janne-meujes karn, bezit flinke stutten onder 't lijf.

Wat een grijs en rimpelig vrouwtje. Haar kleeren zijn erg gelapt en verschoten en de haren kijken uit de gaten van haar vuile muts. Maar plezierig en opgeruimd en het tandelooze mondje staat niet stil. „Zoo, mien jöngsken da's good, daj' ons is opzöekt.”

Aan den wand hangt een schilderijtje met gekleurde soldaten en een rijmpje er onder:

„Leve Dibbitz, blijft bevelen;
U is de vesting toevertrouwd.
Koning Willem heeft kasteelen
Op U, generaals, gebouwd.”

Als ik dat bekijk, zegt ze: „Dat hef mien baas uut Braobant met ebracht. Veer jaor is ie weg ewest en ik dachte, dat he nooit weer kwiem. Dat is lang eleden. Hie was toen een vlugge jonge kaerl

en nou is hie old en gries, net als ikke. Maor he höld. zich kras. Alle dagen nog uut dekken. Dat völt niet mee. 's Zommers in de hette op het dak, dat het vet oe uut de bötte bröedt en 's winters, da'j zwar. wordt van de kelte. Vandaag is he naar Leusweerd, om den haver barg te dekken. Daor was geen pardon meer vöör, want de haver steet dröge op 't land. Margen möt hie noar de Wippert. Daor is vleên wekke, dagens nao Holter karmse, een gat in de dekken ('t dak) ejag. Wat 'n zwaor schoer. Ik dachte, daw' van de waeld mossen. En règenen. Een wolkbrökke fenaol. Onze seege (geit) zwom in 't ställeken en 't geng as een zeve deur 't dak. 't Is hier in 't ronde nog in veer peppels eslagen. In 't Holterbrook laggen een koo en een sterke (vaars) dood in de weide. Van Levenkamps schaope-schot is het dak ofejag en midden in 't veld terechte kommen. Zoo kö(n)j' zeen, dat de groote God macht hef."

Als ik weerkom, slapen Jan en Geertje nog. Wacht, met een melenspier (grashalm) kittel ik Geertje onder haar bloote voeten. Ze wordt wakker en grijpt me. Ze drukt me in haar mollige armen, dat ik wonder vreemd te moede word. Eerst worstel ik nog om los te komen, maar ze houdt me met haar knieën stevig vastgekneld. Als Jan wakker wordt van 't spektakel, laat ze me los.

Nu moeten we weer het hooi aan kidden en oppers maken, want tegen vespertijd zal Vader komen met den wagen. 't Is warm en we beginnen dorst te krijgen. Dus moet ik water halen, maar niet van Strookappe, dat lijkt ons te vies. Ginds over de beek bij de Goldvinke is 't mooi en helder. Een lange boomstam, met een wiegelende sliet aan twee oeverboomen als leuning, dient als vonder. Wat stroomt het water in de beek! Toen Vader en buurman hier laatst maaiden, lag ze nog droog, maar toen kwam 's middags dat „zwoare schoer” met wolkbreuk. „Toen we vluchten naor de Goldvinke, gingen we droogvoets door de Jordaan”, vertelde buurman, „en toen we weerkwamen was de bekke striekend vol.”

Onder den boom achter 't huis liggen enkele rijpe Sint-Jacobs-appels. „Een gast (vier) appels mag je wegnemen onder een boom, die aan den weg staat, dan is 't nog geen stelen.” Dien ouden regel —

misschien wel uit den Sassenspiegel — pasten we op den schoolweg vaak toe. Maar één conditie ontbreekt: „aan den weg.” 't Geval is lastig. Daar komt de vrouw naar buiten, om de karnton op 't melkrek te leggen. Een aardig vrouwtje.

Goldvinken Jan Harm had de naweide van ons broekperceel om Gods wil en dat wist zijn Jannao goed te waardeeren.

„Zoo, mien jöngsken”, riep ze, „help ie ok heujen? Wat word ie groot! Ie komt vaste drinke halen. Best, ik zal oe de kruuke wal voldoon. Loop maor 'ns onder den appelboom, of der nog riepen onder ligt.” Wat klinkt mij dat alles prettig in de ooren. Zoo ben ik aan deze verzoeking ontkomen, maar niet door mijn deugd.

VIII. ZONDAGNAMIDDAG.

Hoe stil ligt daar het oude boerenhuis in de warme middagzon op dezen stillen vredigen Zondag. Hooge boomen staan als wachters in het rond, vóór de breede linde, achter de zware breed gekruinde eiken en terzij de immer ruischende populieren. Al het volk van 't huis is uitgegaan. Moeder, klein zusje en ik zijn alleen. Straks moet ik de beesten drijven. We zitten in de keuken, waar 't zoo heerlijk koel is en Moeder schenkt een kopje thee voor ons beiden. Het vuur is uitgegaan. De grijze poes slaapt op de warme plaat. De zwarte waterketel zingt een zeurig liedje. De heimpjes achter den haard sjirpen. De oude huisklok ginds bij de bedstede tikt langzaam en zoo plechtig. Als zij er niet was, zou men gelooven, dat de tijd stilstond, maar nu hoort men toch de seconden en minuten zacht verglijden. 't Is zoo stil, dat men het gonzen van muggen en vliegen, die muziek der eenzame uren, duidelijk verneemt. Ze worden al talrijker en ze zullen nog weken een plaag zijn in de boerenhuizen, tot Lochemsche kermis ver in October. De koeien waren van middag zoo lastig bij 't melken, al maar kletsend met den staart en slaande met de pooten, om die kwelgeesten te verjagen, hoewel we de deel nog zoo duister hadden gemaakt. Klein zusje kreunt in haar slaap; ze heeft er onder 't groene wiegekleed nog geen vree van.